

MAGYAR NÉP

KÉPES-HETILAP

Előfizetési árak:

évesre 10 pengő, félévre 5 pengő.

Egyes szám ára 24 fillér

Lapfajtájának:

MINERVA IRODALMI ÉS NYOMDAI
MŰTÉZET RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Megjelenik minden szombaton

Szerkesztőség és kiadói hivatal:
Kolozsvár, Braslav-utca 7. szám.
Telefon: 16-87.

A sajtó hivatása

em veheti senki rossz néven, ha gyakran hivatkoznak Finnországra s ha az neki állam sorsa, népének élete jobb érdekel, mint az idegeneké. A rossz és a sors hasonlósága teszi teretoztossá ezt a kölönös érdeklődést. Egy egyes pártok lapjai Amerikát félk minduntalan, úgy talán a népeimnek éppen olyan joga van az északi vidékek felé tekinteni.

szóval egy finn útját az, amire fel kell hívni a figyelmet. A háború kezdetében Helsinkit és a többi várost kiürítették, legalább is a finn gyermekeket vidékre, sőt külföldre, Finnországba szállították. A közöltetés azonban természetesen nem állhat meg s így a kis finn gyermekek tovább haladnak a tudás útján iskolák mellől, most már nem csak a rádiót használják fel az iskolai tananyag közvetítésére, hanem a nagy finn lapokat is. Képzeld el, hogy a lapokban minden nap külön rovatot kap a finn történelem, a földrajz, a számtan és a nyelvoktatás. A finn gyermekek a napilapó nyomtatott betűin keresztül lápták meg a testet, a tanárokat és tanítókat ezeket a cikkeket otthon, íróasztaluk mellett írták: hiszen talán elcséges gézmadarak foglagnak fejük fölött a levegőben, hogy hány perc múlva elerasszák bomblal a földet.

Hösi vállalkozás ez is a finn álmától igen úgy, amint hősiöldönt viselkednek a nagyszerű népnek minden fia leánya az öt éve tartó háborúban. Különös teljesítmény az is, hogy van, de ma iskolai oktatást írjon a lapok számára, de különös teljesítmény, hogy a lapok, amelyek az összebombázott városból vidékre költöztek, külön rovatot áldoznak ezeknek a cikkeknek. Egy szóval teljesen öntudatos nép élelikarisa s komolysága nyilvánul meg ebben az úrban.

Nálunk sokan példát vehetnének ez

újabb finn cselekedetektől is. Különösen azok, akik unalmasnak tartják lapjainkat, amelyek történelmet, irodalmat, gazdasági tudást, egészségtant, földrajzt, népmeseretet hoztak s amelyek nem csak társadalmi pletykákat, vagy politikai szenzációkat tesznek le az olvasó asztalára.

A finn példa alkalmából érdemes egy kis nyers mérleget készíteni a magyarországi sajtóról. Vannak olyan lapok, amelyeknek csak a nyelve magyar, de annyi közük sincs a magyar néphez, a sajátos magyar nézőponthoz, vagy műveltséghez, hogy ha Keletben, vagy Londonban jelenének meg a angol, ugyanúgy árusíthatnák az utcákon, mint nálunk. Vannak aztán, amelyek tisztán üzletet szolgálnak, amelyek hálszobaholikat, családi viszonyait, színesnek magánéletét teregetik ki minduntalan s nagy számszékkel tartják ezt az anyag is tartja magyar „szel-

lemi” életet. Talán ezek esinálják a legjobb üzletet, ezek dolgozhatnak milliók költségvetéssel, ezek fizethetik meg divatos írások nagy szerzői díját s ezek lehetnek — egyelőre — felszemes kiáltók sok kérdésében a közvélemény kialakítói.

És vannak szerény lapok, amelyek kisebb, vagy nagyobb példányszámmal, de a magyar népet s annak műveltségét szolgálják. Ezek már közel állnak a finnországi lapokhoz, amelyek iskolai tananyagot adnak olvasóiknak. Igaz, hogy munkájukat több gáncs éri, mint dícséret, de ezek dolgoznak, tisztá célnak van s évfolyamukait a gerendás házakban látják még akkor is lapozgatni fogják, amikor a többiek már rég elfelejtették.

Eddig a kisebbségi tanulságot követelték, most már finn példának is nevezhetjük azt, amit ezek a szerény lapok követnek munkájukkal.

Utcai harcok színhelye a keleti fronton.

Adófizetés egykor és ma

Erdély az „aranykor” után nehéz időköt látott. Az 1658–1690. közötti években Baresay Akos, Kemény János és Apaffy Mihály voltak Erdély fejedelméi. Nagy erőfeszítéssel követték el a feladatot, hogy a zilánknak mondható államháztartást valamiképpen helyrehozzák. Az adóprós működött is, a grehajtó szakadatlanul dolgozott. A kereset adók között volt a szőlőültetvényekből származó jövedelem megadóztatása, a dézsma, a harmincad, a vám, a cenzus járta. A szász papokra külön adót vetettek ki. Ezek voltak az erdélyi fejedelemiség főbb bevételei és ha az erdélyi korszakának fejedelméi az adók egész hosszú sorát zudították is a lakosság nyakába, az államkassza gyűnszűnyvét mégsem sikerült helyreállítani.

Az országgyűlés szavazta meg a csendes idők adókat. Az országgyűlésnek az is volt a legfőbb feladata: adókat megszavazni és megállapítani. Nevezetesen volt a rovásadó. Ezt az adót a nép azért fizette, hogy a fejedelem a „a haza megmaradásáért” fordítsa, a fejedelem azonban ezt nem mindig így értelmezte. A fejedelem udvarának émi-ivnyivogy népe különben mielőtt elti volna, a tököknek mielőtt vette volna ajándékokat, ha nem a rovásból?

Volt fejadó és kapuadó.

Az 1659-iki beszercei országgyűlés után a névsor élen Kolozsvár szerepelt 2400 forinttal, Várad 1400 forinttal, Udvarhely 260, Fehérvár, Bánffyújnyad 200–200 forinttal, Kézdivásárhely, Sepsiszentgyörgy fejenként 180 forinttal, Egeres—Illyefalva 150—150 forinttal, Nagyalmás 125 forinttal. Összesen 5245 forintot tesz ez ki összesen. Az országgyűlés Kolozsvár adóját azzal a megokolással szállította le, hogy a „török hadak a várost majdnem minden javából kifosztották.” Az 1692-iki görögnyiszentimrei országgyűlés ismét Kolozsvárt helyezte az adófizetési lista első helyére, 2400 forinttal.

Két tallér a székelyek adója

Fejadót nemcsak a városok fizettek, hanem a székelyek és a szászok is. Az 1658-iki országgyűlés a szabad székelyekre, löfökre és darabontokra fejenként 2 tallért vetett ki a nemes és jobbágyos löfök minden 10 jobbágyért 20 forintot fizettek. Adót szedtek a szászoktól is, a falvaktól, tartományoktól, a vármegyékben lévő övezési nemesség tagjaitól. Külön az övezésszónyoktól. A tisztviselő fejenként adózták. A posztósok, mágnások, kulcsárok szintén súlyos adókat fizettek.

Fejenként rótták le adójukat a bányászok, molnárok, halászok. Adót fizettek a cigányok is.

Az erdélyi nemeseknél az adómegállapítás alapja a porta volt. Kapuadót fizettek le a székelyek és szászok is. Az 1658-iki országgyűlés a vármegyei jószágokra 20—20 forint adót vetett ki annak a hangzatosával, hogy az összeget maga a nemes köteles megfizetni, mert „nem a szegénység az oka annak, hogy ez a nagy teher rájuk vetett”. A következő évben a kapuadót megint 20 forint volt 1086-tól kezdve a kapuadó egyre nagyobb lett, hogy aztán 1089-ben tetőfokát érje el.

A kapu és fejadón kívül egyéb rendkívüli adókat is kitaláltak. Ilyen adó volt a terményadó és a marhák után fizetendő adó. Amikor a szultán Lengyelországot ellen indított hadat, az élelmiszereket meg sem lehetett váltani pénzben. Az adók nagyrészt élelmi-

szerben kellett beszolgáltatni. Adózás szempontjából bár kissé enyhült a helyzet, de lényegében akkor sem változott, amikor Erdély ismét a magyar király uralma alá került.

Amilyen kíméletlen volt az adókivetése, olyan kíméletlen volt a behajtása is. Az adókat nem fizető nemest ember könnyen megfosztották nemességétől, aki adóját nem küldte be idejében, aki dupla adót fizetett. Az egyik országgyűlés határozata szerint, aki nem fizetett meg idejében adóját, annak kézszerést kobozták el javalkában. Akinek vagyona nem ért annyit, mint az adója, nem engedték el addig a fogságból, amíg meg nem fizelte valaki helyette az adóját.

Tehát, adófizető magyarok, ne zúgódjunk 1944-ben, amikor megjelenik nálunk az állam ember és adót kér tőlünk. Ma a legfontosabb állami kiadásokat fedezik abból. A magyar fejgyűlés az attól függ, hogy mi, adófizetők, pontosan fizetjük-e adókat, vagy nem?

Mennyibe kerül a jóminőségű kukoricavetőmag

A kukoricatermesztés egységesítése és a termesztés minőségi színvonalának emelése érdekében az elmúlt évekhez hasonlóan ebben az évben is folytatják a minőségi kukoricavetőmagkiváltást.

Kukoricavetőmagvak közül Erdélyben kiosztásra kerülnek: a „Red-King”, „Bábolnai korai sárga”, „korai sárga nyolcosoros” (Erdélyben, „Bá-

deni” néven ismeretes), valamint a „Jovászpatonai korai fehér” fajták.

A minőségi kukoricavetőmagkiváltásban résztvevni akaró gazdák igényléssükkel forduljanak az illetékes vármegyei gazdasági felügyelőségekhez.

A minőségi kukoricavetőmag alapárát és felárát a közzététésiügyi miniszter rendelkezéssel állapította meg. Az alapár mázsánként 36.— pengő, amelyhez járul a fenti korai fajták után fizetendő 50%o-os felár, tehát 18 pengő, valamint mázsánként 5 pengő vasúti fuvarköltés. A földművelésügyi minisztérium erdélyi kirendelt sége a kukoricavetőmag felárából 8 pengőt magára vállalt, úgyhogy az igénylők a Kukoricavetőmagért mázsánként 46 pengőt, valamint mázsánként 5 pengő vasúti fuvarköltéssel fizelnek.

Felhívják a gazdák figyelmét arra, hogy a rendelkezésre álló kukoricavetőmag mennyiségből csak olyan gazdák kaphatnak kiutalást, akik arra tényleg rászorulnak s akiknél biztosítva látszik, hogy a kapott vetőmagot tényleg elvetik, mert a nagy vetőmaghiány miatt további mennyiségek nem állanak rendelkezésre. Felhívják a gazdákat arra is, hogy a kukoricavetőmagot az okszerű felhasználás céljából lehetőleg kapu után vessék.

Gondoljon honvéd hozzátartozójára s rendelje meg számára a

MAGYAR NÉPET

A MAGYAR NÉPET

akár a laktanyába, akár a frontra elküldjük neki

HELSINKI, AZ ELPUSZTITOTT VÁROS

Idejében tájékoztatta a Magyar Nép olvasóit arról, hogy a szovjet légitörök több ízben nagy bombatámadást intéztek Helsinkit, a finn főváros ellen. Különös figyelemmel kíséri minden magyar ember az északeurópai eseményeket, mert a finnek testvéreink a késztetésen érdeklí nünknek az ő sorsuk. Tudjuk, hogy tizenkét óra hosszat hullott a bomba a csodálatosan szép fővárosra s most több olvasóink kérésének teszünk eleget, amikor az alábbiakban egy Finnországban járt magyar feljegyzéseit közöljük az északi fővárosról. A cikket olvasva fogalmat alkothatunk arról, hogy mennyi értéket pusztítottak el a bombák Helsinkiben.

Ilyen volt az ép Helsinkit

Helsinki a finn öböl partján fekszik, egy tengerbenyuló félszigeten. Fekvése hasonlít Stockholmhöz, „észak Velenczejéhez”. Miként New-Yorknak, úgy Helsinkinek az amlaja is hatalmas gránitkövekből áll, amelyek az amerikai időpmban fejlődő városnak elsőrangú és olcsó építészeti anyagot nyújtanak. Körülötte apró kis szigetek emelkednek ki a tenger tükrekből, rajtuk zöld fenyvesek és a fenyők közül villákszázi kandikálnak elő. Suomi büsz-

kesége: Helsinki alig egy századdal ezelött kicsiny halászároska volt. Egyetlen nagy és félelmetes épülettel rendelkezett csupán, a Savonalinin sziget svéd erődítésével, amely később, — az oroszok kezében is biztos esz-köze maradt az elnyomásnak. A régi Helsinki teljesen eltűnt, az egyszerű faházak helyén óriási épületek állnak, 4—5 emeletes házak és 6—8 emeletes szállodák, amikből ma már semmi sem emlékeztet a múltra.

Helsinki a jelennek él

emberel, házaí, művészete, a máért vannak. Talán Európa egyetlen városát sem éreztem annyira a mi életünkben fukadónak, annyira a XX. század gyermekének, mint éppen ezt a nem is olyan nagy északi várost, amelynek megragadó szépségét kevés európai ismeri. Látszik, hogy a köveit ihletetl kezek formálták palotákka, középletelei igazán mesterek alkotásai. Az egész város három-négy évtized műve. Tervezői nemesak Finnország, de egész Európa elismert építészéi voltak. Azt hiszem, elég Saarinen nevét felemlítenem, akinek alkotásai ott állanak New-York legszébb terein és aki talán legmesszibbré vitte hazája nevét és dicsőségét. Saarinen műve a volt helsinkit és viipuri pályaudvar és azonkívül egész sereg középlelet, de művészetének igazi gyöngye a finn parlament nemrég elkészült épülete.

A finn parlament vonalai egyszerűek és monumentálisak. Sehol semmi dísz. Csak az épület előtti hatalmas gránitoszlopok jelzik, hogy ma maradt még valami a klasszikus építészettől is. Bent ugyanaz az egyszerűség. A márványfolyósók és oszlopok

között ma senek se képek, se gobelnek és mégis e simaság, ez egyszerűség templomi komolysággal hat. A gyakorlatiasság elve a legnagyobb dolgokig érvényesült. A szekrények mindenütt a falakba vannak beépítve és a felső világítás ugyancsak a fenti elvet hirdeti.

A finn parlamentből útunk a Kansalis-múzeumba (Nemzeti Múzeum) vitt. Bár finn barátaink előre figyelmeztettek, hogy túl nagy izgalmakkal ne legyünk e múzeummal szemben, az mégis kellemes meglepetést kelteit. Gyűjteményei közül kiválók az a néprajzi gyűjtemény, amelyik a finn és a vele rokon népek életét és művészetét mutatja be páratlanul gazdag anyagával. A hangulatos kis terem színes tárgyai között örömmel fedezzük fel Kalotaszeg híres szőtteseit.

Sokat lehetne beszélni Helsinkit templomairól is. A Nicolain-kerkko klasszikus épülete és az előtte lévő tér a századvégi építkezés remekei. Itt is minden egységes. S ha nem tudnám, hogy Helsinkiben vagyok, talán Rómában érezném magam, annyira a régi városok izét, hangula-

tát kelti fel bennem e tér s az az körülvevő házak. A nagy népi ünnepeket, katonai és más egyéb felvonásokat itten szokták megrendezni a finnek. A régi hangulat azonban halmár eloszlik, mihelyt kieriünk vala melyik melléktutába. A modern templomok közül a legszebb a szikla templom, mely egy domboldalar felmenő hosszú út végén áll. Szépségében a Joannes-kerkko sem marad megötte, bár a korszerűség elve itt kevésbé érvényesült.

Rendkívül gazdagok Helsinkit kisebb műzeumai is. Képek közül különösen Aksén Kaleli, a Kalevala illusztrátorának művet híresek. Majd hosszasan elnéztük a hatalmas áruházaikat, amelyek közül némelyik Európa akarmelyik milliós városainak d'szere válhatna. Különösen az a mammut könyvkere töredék kötet, mely egy áruháznak csaknem egész földszíntjét foglalja el.

A könyvkultúra minden nép szellemi életének legjobb tükré. Minél több, minél változatosabb tartalmú könyv jelenik meg egy nyelvben, annál gazdagabb, szélesebb körű anna a népek a kultúrája is. A finn könyvkultúra rendkívül gazdag. Különösen sok a nyelvészeti és etnográfiai munka, de a fordított irodalom sem marad el nagyon a miénk mögött.

Hosszasan elgyönyörködtem a „Kalevala” luxus kiadásában, de legnagyobb örömet azok a magyar regényfordítások okoztak, amelyeknek nagy tömegében a régi és új magyar irodalom ismert nevéit sikerült felfedeznem. Megdöbbenően nagy és hatalmas a svéd közkultúra is. Mind a könyvek változatossága, mind száma és kiállítása jóval föltúlulja a finnekét. A svéd kultúra Finnországban körülbelül ugyanazt a szerepet játszotta és játsza ma is, mint Közép-Európában a német.

És itt, azt hiszem, nem lesz érdektelen kiitérnem Suomi egyik legégetőbb kérdésére: a svéd problémára.

A svédnek hosszú évszázadokon át uralkodtak Finnország felett. A finn nép paraszt tömegei a svéd imperializmus legjobb eszközeinek bizo-

ntak, mert sem népi, sem osztály-
 ardat nem tudta a különböző törz-
 sare oszló finnséget eredményesen
 mbeállítani hódítóikkal. A svédek
 tették át a keresztény hitre az ak-
 mér félszáz finn törzseket, és maj-
 tíz éven át nemeseikkel és polgár-
 úgyakkal uralkodtak felette. A
 nyelz lényegében az orosz uralom
 lt sem változott sokat. A gazda-
 hatalom akkor is a svédek kezé-
 s, maradt, mert a tengerpart leg-
 b pontjait ők tartják megszállva.
 Finnország városait csaknem 90-
 százalékig ők lakták. Természe-
 ny folyamat volt tehát az, amely a
 t század utolsó negyedében indult
 önös erővel meg és amelynek célja
 finnság nagyobb tömegekben való
 roshiba telepítése volt. Ma már Finn-
 rszág városaiban legtöbb helyt meg-
 a finn többség, de a svédek szá-
 mra még így is túl nagy. Helsinkiben
 ndiul a városnak csaknem 40%-át
 öböl alkotják és ugyanaz a helyzet a
 öböl nagy városain: Turkuhan és
 puriban is. Országos arányuk
 onban jóval kisebb, mint a váro-
 sban. A tengerparttól befelé ha-
 lva csak finn falvakat találunk és
 akon elvéve néhány ezer lappot,
 alsó maradványait egy kiháló, régi
 n-ugor törzseknek Suomi lakosságá-
 k 90 százaléka finn és alig 10 szá-
 léka svéd. Ha azonban gazdasági
 lyzetüket nézzük, előnyös helyze-
 k jobban kidomborodik. A svédek
 yanais a nemzeti jövedelemnek fő
 zezői. Ők a földbirtokok tekinté-
 s része, ezekben vannak az or-
 g legnagyobbb gyárak, iparvállala-
 s és bankjai. S helyzetük annál
 b, mert gazdasági intézményeiket
 svéd anyaaállam erős támogatásban
 szesíti. Finn-svéd ellenétről lehet
 szólni, mert tényleg van, de finn el-
 omásról aligha. Suomi megalaku-
 sakor már a parlament kimondta,
 gy az ország hivatalos nyelve, a
 n mellett a svéd. Helsinkii egye-
 s és a törvényszékek kényelvűek,
 d gimnázium és elemi iskola
 ánylagosan most is több van, mint
 un. Az utcák felirata svédek és fin-
 k. Üzleteken viszont elég egy nyel-
 t kiteni feliratként. Így gyakran
 ttam Helsinkiben csak svéd felirát
 leletek, ahol legtöbbször a kiszol-
 ó személyzet finnül sem igen tu-

dott. És mégis minden jog és kisebb-
 ségi egyezmény dacára a két nép ve-
 zető osztályai között állandó a cse-
 des, de kártató küzdelem. A svéd pol-
 gárság vagyoni erejére támaszkodva
 előnyös gazdasági helyzetének to-
 vábbi magartatásáért kiűz, mialatt a
 finn polgárság, melynek gyökerei a
 parasztság nagy tömegeibe nyulnak
 vissza, igyekszik a hatalmat és a ve-
 zető szerepet gazdasági téren is meg-
 szerezni.

J. E.

A finn anya

*Messe, jent, északon,
 Karjalában,
 hideg tavak között,
 nagy fehér magányban,
 ezüstös ég alatt,
 óriás fák alatt
 lakott Silja asszony
 egy jaházban.
 Asszony volt és finn volt,
 drága testvér, hősök anyja,
 ki testvérként gondolt a magyarra.*

*Silja asszony, hősi asszony
 roppant éjben, nagy magányban
 három fiára várt.
 Három fia, három harcos
 hóban, szélben, néma fagyban,
 ezer rém közt, ezrek ellen
 védte a hazát.
 Évek jöttek, évek teltek,
 Silja asszony hiába várt.
 Nem tudta már régen, régen,
 hogy a földön harcolnak fiait,
 vagy talán ott, jent az égben?
 Fent az égben, ezrek ellen,
 minden ellen
 védik a finnek otthonát.*

*Panasz-szava nem volt
 és nem volt könnye,
 csak a fák sóhajtoztak körötte.
 Söhajtoztak és nyögtek a kő,
 fenyők, fenyők
 északi harcosok, északi katonák,
 kikkel nem bírt a hideg
 és nem bírhatott a halál,
 őrizték őt s a hazát.
 Silja asszony, hősi asszony,
 tavak között, hideg éjben
 várta a három fiát.
 Tárta ő már régen, régen,
 hogy fiait harcolnak az égben,
 Északi fény a hajóban,
 nem gondolt már semmi másra,
 csak a dicsőségre s a hazára!*

FLÓRIÁN TIBOR

A SZÉKELY ÉS A GRÓF

Az oláhfalvi székely deszkát vitt
 Segesvárra két ökrével. Fehéregyhá-
 zán megállott pihenni, az ökrök elé
 köstöt tett. De az egyik ökre nem
 eszik. Mindjárt odagyűlt a fél falu.
 Az egyik egyet mondott, a másik
 mást. Abban állapodtak meg, hogy
 az ökrök le kell vágni és a falu illő
 díjért vegye meg.

Ez eddig mind jól hangzott, de a
 szekeret hogyan vitesse haza egy
 ökrrel? Az atyafiak egyhangulag azt
 tanácsolták, hogy menjen gróf Haller
 Jánoshoz, mert neki elég ökre van, s
 tőle kérjen egy ökröt kölcsön.

A székely atyafi bekopogtatott gróf
 Haller Jánosnál. Ő is köszönés után
 azt mondja:

— Tudja-e miért jöyök, Haller Já-
 nos uram?

— Igen, ha megmondod, — volt a
 rövid válasz.

— Meginstálom János testvér, az
 egyik ökröm elkárosodott itt a falu-
 ban s csak fél pár ökröm van, s le-
 gyen szives egy ökröt adni, amíg a
 szekerem hazahúzatom Oláhfaluba.
 Azután becsületesen visszavezetem
 János uramhoz.

— Menj barátom, válassz egyet
 magadnak az ökreim közül s legye-
 n a tied, mert látom, becsületessz szávd-
 nak álló ember vagy. Engem még
 soha senki a nevemen nem szólított,
 csak te: János uramnak. Megérdem-
 led az ökröt.

Nagyajta. „

Kozma Miklós.

HAJÁSZATI TILALMI RENDELET

A földmívelésügyi minisztérium a
 nyílt vizeken az általános halászati
 tilalom idejét a halállomány védelme
 érdekében a tavalyihoz hasonlóan
 május hónapban 31 napon állapítot-
 ta meg. A pisztrángos vizeken to-
 vábbra is fajlagos tilalom van, amely
 a sebespisztrángra és a pataki saih-
 lóngra október hó 1-től január hó kö-
 zepéig tart, szivárványos pisztráng-
 ra, pérhára és galócára pedig március
 hó 1-től május hó végéig.

A keleti és erdélyi területek, vala-
 mint Kárpátalja nem pisztrángos vi-
 zein az általános halászati tilalom a
 tavalyihoz hasonlóan május és jú-
 nius hónapra esik. A könnyítés, hogy
 ezeken a vizeken nyelés horoggal
 sportbörgászok a tilalmi idő alatt is
 buláshatnak.

A százéves EMGÉ-t köszöntötték az erdélyi intézmények

Március 4-én mult pontosan száz éve annak, hogy nagyvonalú és jövőbelátó erdélyi birtokosok Kolozsváron megalapították az Erdélyi Gazdasági Egyletet. Ebből az alkalomból az EMGE igazgatóságának tagjai ünnepi ülésre jöttek össze a vármegye-háza dísztermében.

Az ülést, amelyen az EMGE választmányi tagjai nagy számban vettek részt, szombaton délelőtt pontosan 10 órakor gr. Teleki Béla, az EMGE elnöke nyitotta meg.

Gr. Teleki Béla megnyitó szavaiban üdvözölte a megjelent vendégeket és külön kitért minden egyes intézmény munkájára, mely közvetlenül, vagy közvetve szorosan kapcsolódik az erdélyi magyar falu sorsához.

— Kerekén száz esztendő áll mögöttük. Egy évszázad munkája, egy évszázad erőfeszítései és egy évszázad eredménye. Az egymást követő nemzedékek önzetlen odaadása, a vállalkozókérvény és a szívós akarat ezer bizonyossága.

Gr. Teleki Béla ezután bejelentette, hogy a választmány mai üléséről hódolatulokat fejezik ki *Magyarország Főméltóság Kormányzó Urának*, amit színi nem akaró, hosszas és lelkes éjenzés követett. Majd bejelentette, hogy *Wivirallag* üdvözli *Kállay Miklós* m. kir. miniszterelnök és *br. Bánffy Dániel* földművelésügyi miniszter urat.

A továbbiakban fekért *Venczel József* dr. egyetemi intézeti tanárt, hogy ismertesse az EMGE száz éves történetének fontosabb mozzanatait.

Venczel József dr. történelmi vizsgálantatása után Teleki Béla gr. hangzott, hogy a népi erő az, ami a multban megtörtött és amire a jövőben is építeni lehet. Beszédét ezekkel a szavakkal fejezte be:

— Beszédem elején a multat idézem, a mögöttünk álló száz esztendő időszakait és az alapítók emlékeit. Beszédem második részében a népi erő fontosságára mutattam rá. Nem véletlenül és nem önkéntelenül tettem ezt. Ez ünnepi alkalommal egyfelől az alapítók felé fordulunk hálátelül szívvel, másfelől népünk felé fordulunk büszkeséggel: Öket ünnepeljük, az alapítót, a szervezőket, a száz éves mult nagy egyéniségét és a népet, mert nekik köszönhetjük, hogy ma itt egybevillva a százados multtal s a biztató jövőt idézhetjük magunk elé.

Teleki Béla gr. beszéde után az első üdvözölő szavakat Bánffy Dániel br.

földművelésügyi miniszter nevében Bárányos Károly dr. földművelésügyi államtitkár mondotta.

A földművelésügyi miniszter ösztönét fájalta, hogy más fontos hivatalos elfoglaltsága miatt nem tud a mai ünnepre résztvenni. De éppen ezért állalta küldi úgy a maga, valamint miniszteriumának szeretetteljes üdvözlét és azt a teljes elismerést, ami ennek a száz éves magyar sorskeresetnek művelő, hatalmas népi szervezőnek az ország felelős tényezői részéről valóban megérdemelten kijár.

Az államtitkár ezután visszapillantást vetett az EMGE multjára s az ezekből leszűrődő mai tanulságokra, amelyek mind azt bizonyítják, hogy az építő munka örökértékű és az alkotó munka az, *amiben hinni lehet és ami mindnyájunkban azt az érzést töltözteti, hogy bizhatunk a boldogabb magyar jövőben.*

Fabriziusz Endre a társegyesület, az OMGE üdvözletét, br. Dószeghy Ottó pedig az Országos Mezőgazdasági Kamara üdvözlését tolmácsolta. *Sándor Imre* dr. róm. kat. általános püspöki helytartó, *Vásárhelyi János* erdélyi református püspök, *Józan Miklós* unitárius püspök, és *Járossi Andor* dr. magyar evangélikus főesperes köszöntő szavai után *Incedyó-Jokman Ödön* dr. főispán Kolozsvár város és Kolozs vármegye üdvözlését tolmácsolta.

Bíró Vencel dr. az Erdélyi Múzeum Egylet nevében üdvözölte a testvéregyesületet. *Szathmáry Lajos* dr. az EMKE ügyvezető alelnöke lendületes beszédben méltatta az EMGE munkáját, dr. gr. Bethlen László, a „Szóveség” Gazdasági és Hitelzővelkéző Központ, *Korparich Ede* felsőházi tag elnök pedig az Erdélyrészi Hangy szívből jövő üdvözlét tolmácsolta.

Vitéz dr. *Bíró Gyula*, a kolozsvári m. kir. Mezőgazdasági Főiskola diákja a főiskola nevében mondo mélyenjáró szavakat, majd *Pohl Béla* az Erdélyrészi Ménésh Egylet elnök köszöntötte az anyaggyesületet.

Markovits Kálmán felsőházi tag földbirtokos, Erdély magyar gazd. társadalma, *Tóth Károly* udvarhelyi székeli székely kiszarda pedig a gazd. körök és a kiszardatársadalom nevében emelte ki a nap jelentőségét.

Vitéz Szász István ügyvezető alelnök ezután jelentést tett az EMGE ok. tennáriumi ünnepségének előkészít. munkájáról. Az ünnepség időpont. május 29-e lenne, melynek fővédnö. tisztét, mint ismeretes, vitéz nag. *bányai Horthy Miklós*, Magyarország kormányzója vállalta el. Az EMGE ezt a napot méltóképpen kívánja megünnepelni. Munkában van az EMGE száz éves történetének megírása és ünnepség alkalmából a Redout te. meiben szemléltető kiállítás mutat. be az EMGE száz éves munkáját azt a tevékenységet, amit ma állam. társadalom Erdélyi mezőgazdaságá. érdekében végez.

Az ünnepi ülés gr. Teleki Béla zár. szavaival, illetőleg a Himnusz köz. elénekklésével ért véget.

A falusi gyermekek képességmegállapító vizsgája április elején lesz

Április 3-án és 4-én lesz ebben az évben a jó szellemi erővel megáldott falusi és tanyai gyermekek versenyvizsgája a 75 vidéki gimnázium képességmegállapító bizottsága előtt. Ez lesz a harmadik országos versenyvizsga. A falusi és tanyai tanítókra hárul az a feladat, hogy a különösen tehetséges, tehát a gimnázium jeles tanulóit igérő fiúgyermekek közül azokat, akik legalább az V. osztályba járnak, de az ezévi szeptember 15-ig még nem töltik be 13-ik évüket, ha olyan személyek, hogy szüleik nem adhatják ki a házból és így magasabb iskolába nem mehetnek, bejelenték az áprilisi versenyvizsgára.

A versenyvizsga alapján a gimnáziumba vagy polgárriba csak a legnagyob. eredményt felmutató 400—500 tanuló kerül. A lemaradó jöszű gyer-

mekek közül azokban, akik alkalmas a gyakorlati pályára, az országos tehetségm. szervezet 14 éves koru. ban, amikor a népközpont elvélvett gondoskodni fog, hogy kiváló ipar. gazda vagy kereskedő lehessen belőlük.

**Tanít
Tudósít
Tájékoztat
Szórákóztat hon**

minden héten
évi 10 pengőért a

MAGYAR NÉP

Kajcsa András

alköszvényesi fiatal székely
A kolozsvári plebánia hivatal
észtje, közben polgári iskolába
Tanul, többet akar tudni, mint
esok, hiszen csodálatos tüzek ég-
nek a lelkében. Versek ir, de nem
gy, mint az ál-poéták, akik kiló-
mra küldik a lapokhoz rettenet-
es rim-áradatukat. Régi irkalan-
kra, esomagolópapírra vérs ceru-
ával a sorokat a kis Kajcsa And-
rá és nem kell különös jóindulat,
egy felfedezői talentum ahhoz,
egy komoly tehetséget sejtse-
srai mögött az ember.

A Magyar Nép már több vers-
erületét közölte éppen azért, mert
öbákat is vár fölé és amint kéza-
tati bizonyítják — jobbkat is
p már. Biztatás nélkül kevés fe-
ltségnek sikerül kibontakoznia s
előlegezzük Kajcsa Andrásnak
a bizalmat és a nyomdafestéket,
mert hiszünk benne. Sőt, úgy érez-
k, hogy a szépirodalmi lapok-
k, amelyeknek ez a hivatása —
emes volna vele foglalkozniok.
mitani s irányítani kellene, ízlé-
t esizolni s várni a munkáit. A
Kajcsa Andrások már sok meglepe-
st okoztak tamatlanságuk mö-
ött meghívó tehetségükkel a ma-
yar irodalom felkent papjainak is.

UGARTÓRÓ NÉP

ugartörő vagy, Népem,
égeskezű magyar,
egy új honfoglalásra elszántan
észen állva vagy sorsdöntő Vihar.

lunkája őseidnek
fert nem kerek egész,
legcsónkított hazádban
dacos-szilárd magadban
ötel körül a vész.

vészek véste rajtad
lémtiget új Mohi,
szerelné szent kalászdod,
féredde vált sajátod
megkaparintani.

és mivel e vészek láttán
maradsz dacos magyar,
ki semmiből sem enged,
ki hisz, hogy el nem vesztet,
merész-nagyot akar.

Tarcod: vészek bukása,
egy új honfoglalás.
Magyar mivoltod útján,
kérges kezdednek jussán
Festérei osztózás:

KAJCSA ANDRÁS

Minden gazda gondoskodjék elegendő takarmány termeléséről

Ismeretes, hogy a közellátási minisz-
ter az új gazdasági évben a szarvas-
marhaiánybevétel megszüntetését és
ezzel kapcsolatban a beszolgáltatási
kötelezettség keretében állatok és állati
termékek meghatározott mennyiségben
való beszolgáltatását tervezi. Ezek
beszolgáltatási kötelezettsége részben a
réteket és legelőket fogja terhelni. A
katonai szükségletek fedezése végett a
réteket terhelő beszolgáltatási kötele-
zettségnek egyrészét, az idén kivetett-
nél kisebb mennyiséget természetben,
szénában kell majd leadni.

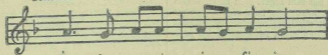
Ezért illetékes helyről már most
felhívják a gazdaközönség figyelmét
arra, hogy tavaszi gazdasági üzemter-
vénél ennek a szénabeadási kötelezet-
ségnek tudatában készítsse elő. Abban
az esetben, ha valamely gazdaság sa-

ját állományának szükségletére való
tekintettel rétyének szénaterméséből a
leadni kötelezett mennyiséget nem
tudja nélkülözni, gondoskodjék szán-
tóföldjén elegendő mennyiségű szalás-
takarmány termeléséről. A szántóföldi
szalástakarmánytermelés okszerű kere-
tek között történő megszervezése an-
nál inkább kívánatos, mert állatte-
nyésztésünk fenntartása és termelésé-
g terén évek óta nehézséget okoz az ele-
gendő mennyiségű és minőségű takar-
mány hiánya. A szükséges mennyi-
ségű szalástakarmány megtermesztésé-
hez a vetőmag ez évben rendelkezésre
áll. Különösen örvendetes, hogy több
év rossz lucernamagtermése után ez
évben a legfontosabb takarmánynö-
vényből: a lucernából is elegendő jó
minőségű vetőmag áll rendelkezésre.

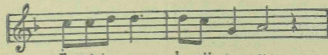
NÉPÜNK SZELLEMI KINCSEI MINDEN HÉTEN EGY NÉPDALT!

Édesanyám rózsafája

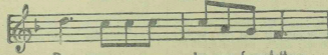
Rubato.

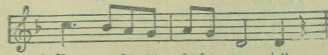
1. É - des - a - nyám ró - zsa - fá - ja,

En vol - tam a legszebb a - ga,

De egy go - nosz, le - sza kasz - tott

Ke - ze bő - zött el - her - vasz - tott.

- Mindenkinek azt ajánlóm,
Szerelémmel jobb az álom,
Mert az álom nyugodalm,
A szerelmem szívtyájdalm...

A hús nem nélkülözhető

Nem helytálló az az állítás, hogy a hús nélkülözhetetlen eledel. Sok tapasztalat ellentmond ennek. Európa egyes országában semmi, vagy csak nagyon kevés hús szerepel a gyermekek táplálkozásában és azok mégis pompás embereké fejlődnek. Indiában, Kínában és Japánban a gyermekek milliói sohasem esznek húst és éppen ezekben az országokban a legdurvább a népesség. A hús kétségtelesen jobb táplálék a fehér kenyernél és a hornál, azonban aminosav-tartalma ellenére sem nélkülözhető. Ezek a szervezetenek nélkülözhetetlen aminosavak a fehérje tartalmú tejnek, sajtnak, tojásnak, burgonyának, a zöld főzeléknek, a gabonaféléknek és a diófélék gyümölcsöknek is alkalmazzák.

Nem fél meg a valóságnak az a megállapítás, hogy a rendszeres hús-fogyasztás következtében a népek erősek, bátrak, értelmesek, harckészségesek lesznek. Ellenkezőleg, a nagyobb mennyiségű húst fogyasztó nemzeteknek bizonyos visszaesés tapasztalható. A régi spártaiak katona kiképzése ideje alatt fűgével, sajttal, dióval és kukorikaenyérről táplálkoztak. A régi rómaiak árpanyerelt és olajat fogyasztottak. A régi római katona felszereléséhez tartozott egy kis mocsár, amelyben napi gabona-járódságát maga lölte össze és zúgódott, ha a gabona helyett húst kapott. A középkori svájciak, akik a szövetségi államokat megalapították, nem ettek húst. A svájci hadseregben a hús-fogyasztást 1782-ben vezették be. A vitéz finnek, akiknek bátorsága csodálatra méltó rengeteg tiszta isznak. A japánok jóformán semmi húst nem esznek, de a halat nagyon szeretik.

Sokan vannak, akik nem nyugosznak bele abba, hogy a hús nélkülözhető. Gyakran felteszik a kérdést, hogy a hús nélküli vagy a kevés húst tartalmazó táplálkozás elég fehérjét tartalmaz-e? Az 1917—18. évi blokád idején a németországi éleltszint intőző bizottság, amelynek orvosok is voltak tagjai, arra a megállapításra jutott, hogy minden elegendő kalóriájú élelmiszer megfelelő fehérjét is tartalmaz. Milliós és milliós gyári és gazdasági munkások kenyérből, hüvelyesekből, zöldségfélékből, gyümölcsökből és tejtermékekből álló táplálkozási, amelyben a hús csak izletesség miatt szerepel, a legcélszerűbb táplálkozás.

Ha a viszonyok lehetővé teszik a hús beszerzését, nyugodtan lemondhatunk arról. Sokkal fontosabb, hogy

az asztalra vitaminban és ásványi sóban gazdag táplálék kerüljön. A hús között is különbség teendő. A hal és csirke kevésbé ártalmas, mint például a marhahús és különösen a disznóhús. Az ilyen ártalom azoknál nyilvánvalóan meg elősorban, akik hosszú éveken keresztül táplálkoztak főleg ilyen hússal. Beszéltem arról is, hogyha valaki nem eszik húst, akkor húsbevétele kap. Ebből egységek azt magyarázzák, hogy a hús mégis nélkülözhetetlen tápalkatrészeket tartalmaz. Ez azonban nem egészen így van. Itt tulajdonképpen olyan éhségtől van szó, mint mitől az alkoholistától az erős dohányos, a morfinszármazékoktól a kénytelen ezeket az évezteket szerkelet, mikor is az úgynevezett absziniaciális tünetek jelentkeznek. Ilyenforma lehet a húséhség is. Ha valaki azonban a húst nem szokta meg, akkor a húséhség nem jelentkezik nála. Cs. L.

Szotnokdobokában letartóztatottak.

egy román asszonyt, aki újszülött gyermekeit meggyilkolta. Előbb csak kísérlet lehetett nála a gonosz és elocemült tett, aztán, hogy az első gyilkossága nem jötték rá, a következő éhen is ellette láb alól újszülött gyermekeit. Most, hogy ügyesség elé került s a vizsgálat kiderítette a pokoli gonoszságot, s irás, rivás és fogak calcogatósa hallcsók a cellából. Az eszevesztett asszony átkozódik és hajt lépi. Moga sem tudja, miért dühög, amikor szónom-bánoomat kellene mondania s megkísérelni, hogy már most, az ítélet a büntetés előtt a jobb útra térjen. Nem hasonlíthatjuk máshoz az ilyen anyát, bármilyen nemzetiségű, mint az alilathor, amely tájós természeti parancsa megzsi saját kölykeit. De még az a hasonlat is számít, hiszen ez emberre vonatkozóan nincs ilyen természeti parancs, csak egy van: sokasodjatok és szaporodjatok. Hala Istennek a magyar törvények és a magyar közélet már annyira megvilágította erkölcsünket, hogy alig fordulnak elő szörványosan ilyen bűnözések. A gyermek kezdi elfogalni a családon az ő megillető első helyet s érkezése, — ha ői kötelezettséget is jelent a szülőknél, — boldogságot okoz. Hiszen akinek gyermeke van, annak jóvéje is van. Aki pedig meghágyja gyermekét, arra a börtön levegője vár és fájának pusztulása...

oknok sok atyafia van, nekik sehol a világon. Bizony, bizony ez kell esszi!

— Most ha jönnél, most kellenél nába vézer, jó vitézek! — sóhajtott a szorongatottak. — Halljátok-e, adjátok-e, menni halál köztöknek.

Régek alusznak azok már, régen is ott a föld már, még a föld sem ismerne, ki melyik volt az ő parhancok? Olyan mély a holtak álma.

S már lángban ég a határ körösörül, már hallik a körtök zava; egy elsőelő táborok szállnak a hegyekről; tenger a kis sziget ellen.

Sirnak a nép asszonyai, halálra készülnek a férjnek, s ha gyermekeikre ékitenek, szomorúan kérdezik makkban: miért kellett ezekenk születni?

Csaba vézer, hős vitézek ezekben, mély föld alatt, haljátok-e azt a hívást?

Már kezdődik a kétségbeesésnek moca, midőn ime holdvilágtalan éjszakán nagy zaj támad az ég boltján, dörog a dárda, csattog a kard, rohog a paripa, tárogtató ritmol, égrendül zójjal csernyi ezer fényes alak rohan végig a remegő csillagok között; halvány arcuk ragyognak, fejgörcsök tüzet villámlik, paripák patkói alatt szikrázik az égboltozat.

Csátáral csátáral! Csaba jön és halott vitézei. Nézd, hogy csillog, nézd, hogy villog kezében a esaterecsillag! hogy forgaják kardjaikat, hogy mezezik szemüket! Hogy nyulnak kezikkel feléd a magosból!

Nem sajt már a kard, csak icszt, de rémület állja el a harcossok szívemélyét. Ki eszatána szellemekkel?

Az ellenség futna fut a esaterecsillag, zószólt is odahagyta, utána mindenütt a fényes szellemtábor, fehér zászlóval, fehér lovaival, villám fejgörcsével; áldozva mindenütt a futó ellent, míg az ég utolsó felén, hol az égboltozat ímelt a földre ér, el nem tűnnek újra.

A székely nép átítottal emel kezeit az égi segítők után s amint végig rohant a fényes tábor az égen, bámulva szemlélte, hogy egész hosszában, amerre elhaladt, egy fényes út támadt az ég kárpitján, melyet szikrázó patkók tapostak ottant!

Ezét hívják hadak útjának maig is székyei földön a tejutat.

Ez volt utolsó esztája Csobának és vitéz hőseinek.

Azok phenek! Hogy alusztok olyan mélyen, ti örök vitézek!?

EMKE POSTA

Nagy számmal jelentkezik az Emkébe az alapító tagok

Az utóbbi időben ismét szép számmal jelentkezik az Emkébe 200 P. alapító tagsági díj vállalása mellett felkes és áldozatkész, az Emke célkitűzéseit magukévá tévő magyarok.

Kolozsvárról dr. Baróthy István ügyvéd, Győne Gézáné, gép- és gyorsíróiskola tulajdonos, Miklósy István lakatosmester, dr. öitéz primor Kolombán Károly filmszínház igazgató, dr. Váczy Kálmán ügyvéd, dr. Domjánst Béla ügyvéd, Sallak Dező nagykereskedő és Walter Gyula váltáltak az alapító tagságot.

Különösen szép példát mutatott a magyar áldozatkészre és a magyar kultúrális munka iránti megbecsülésének Sallak Dező kolozsvári nagykereskedő, az Emkének ez a régi érdemes és kitűnő tagja, aki a 200 P. alapító tagsági díj helyett 1200 P. alapító tagsági díjat vállalt. Példája követésre méltó annál is inkább, mert mint tudvalegy, az Emke az alapító tagsági díjakat teljes egészében tökéletes, hogy a megszűlés előtt elvesztett hatalmas főtefforrásait lassan újból előteremtse.

Hisszük, hogy ezek a szép példák követésre is fognak majd találni és felelősebb magyarjaink minél nagyobb számban vállalnak az Emkének alapító tagságot.

Újabb tagjaink

Lüti Bihar-megyei községből Kőltő Ferenc áll. tanító, a helyi fiók elnökének buzgólkodása révén 205 új tag jelentkezett. Kolozsváron Tarczy István, régi buzgó tagszerzőnk újabb 23 tagot szerzett az Emkének.

Működvelő előadás Bárdfalván

A máramarosmegyei Bárdfalva községben Márton István tanító és felesége, Horváth Julia ig. tanítónő rendezésében a székely-telepen műkedvelő előadást rendeztek, amelyen a környékbeli szóránycsoportok tanszűlete is megjelent. A műkedvelő előadást társasvacsora, majd táncmulatság követte, amely a legjobb hangulatban folyt le. A műsorban vig jelenetek, szavaltatok, táncok, monológ, közzöntőbeszéd, továbbá a székely és magyar himnusz szerepeltek.

A szórányi helyzetben élő bárdfalvi magyarok az ünnepségre rendezésével komoly magyar öntudatról tettek tanúbizonyságot.

Könyvjuttatásaink

Legutóbb Aphidára, Válaszútra, a beszercei Lovászegyesületnek, Magyarboroszló községnek, Egeresre, Magyarpalatkára, a kolozsvári Magyar Diákszövetség szóránycsoportjának, a kolozsvári Háziapri tanfolyam hallgatóinak, Gyaluba, Szucsigra, a kolozsvári Unitárius Népfőiskolának, Gyulatelkére, Magyarokapusra, Szolnok-Doboka községeinek, a kolozsvári kat. Inasothonnak, Lükibe, a kolozsvári szórányi leánynevelőiskola hallgatóinak juttattunk könyveket és füzeteket, a szilágymegyei könyvtárainknak (20 könyvtár) példát juttattunk. Önálló könyvtári kötetünk: Tacs Beszterce-Naszód megyei községe Butyka Kálmán ref. lelkész, könyvtárkezelő, a zilahi leventeegyesület részére, Faragó Béla könyvtárkezelő és Szucsigra Madarász Károly könyvtárkezelő címére.

Népművelési szerelvényünk kizsállásai

Népművelési szerelvényünk a Beszterce-Naszód megyei több napos körút után, amelynek során tudvalegy Óradna, Nagybóla, Kisbóla, Borogybeszterce, Borogyrund, Naszód, Beszterce, Zselyk, Tarcs, Somkerék és Sőfalva helységeket látogattunk meg, az elmúlt napokban Szolnok-Doboka megyében végeztünk körutat. A kizsálláson a Szolnok-Doboka megyei Emke-vaslasztmány, illetve a Népművelési Bizottság részéről Kőszeghy Ferenc igazgató vett részt, aki tevékeny munkájával sokban hozzájárult a kizsállás sikeréhez. A kizsállás során előadást tartottunk Nagykiklódon, ahol Burgya József vez. jegyző közszűtötte a kiküldötteket, Ördögözfűzesen (2 előadás külön a felnőttek és külön a gyermekek számára), ahol Csaterki János ref. lelkész hosszabb megnyitói beszédben méltatta az Emke munkáját. Czege községben Nagy Géza ref. lelkész mondott üdvözlő szavakat, Kékes községben pedig dr. Rimányi Székelybőr. Kékesen szintén 2 előadás volt, hasonlóképpen Mezőveresegyházán, ahol Nagy Mihály ref. lelkész mondott a kizsállásért köszönetet. Magyarboroszlóan ugyancsak 2 előadást tartottunk. Itt az előadások végén Nagy Béla ref. lelkész közszűtötte meg az előadók munkáját.

Apanagyfaluban Geréb András ref. lelkész és Geréb Katalin tanítónő buzgólkodása segített elő az előadás sikerét. Az utolsó előadásokat Sajószentandráson tartottuk.

A kizsálláson az Emke-központ részéről Walter Gyula közp. titkár vett részt, aki Kőszeghy igazgatóval együtt mindenütt előadást tartott. A kizsállás sikerét még Fritz Dénes kékesi ig. tanító, Szőcs Géza kékesi vez. jegyző,

Boboszy János kékesi gyógyszerész, Bódi Endre sajszentandrási lelkész, Csizsér Katinka, Biró Mária és Gőnczy Sárika magyarboroszlói, Schémel Ida és Mata Julia kékesi, Petrovsky Zsuzsa dollápatí tanítónő és Boboszy Mária buzgólkodása segített elő. Terve volt véve Bódza, Vice, Devecser és Noszoly községek felkeresése is, de a rossz útvonalonok miatt ezt a tervünket nem valósíthatuk meg. E községek felkeresésére egy közleblőrr megalóvítandó újabb Szolnok-Doboka megyei kizsállás során kerül majd sor, más községek felkeresésével együtt.

Újabb Emke-fiókok megalakulása

Aphida, Kolozs megye, 1944. jan. 23. Elnök: Zsigmond Ferenc ig. tanító, alelnök: Bányász Sándor, titkár: Majeresik Antal, pénztáros: Király Lajos, ellenőr: Kádár Sándor, vált. tagok: Kővesdy László, Veres Dániel jegyző, Balázs Dénes, Vajda József, Farkas Ferenc, Retegyi János, Ilyés István, Galla János, Orbán János és Sándor Mihály.

Kiszeküllő, Kolozs megye, 1944. jan. 25. Elnök: Veér Mihály k. bíró, alelnök: Bakcsy Ádám ig. tanító, titkár: Tömörly Józsa áll. tanítónő, pénztáros: Koszorús István, ellenőrök: Fábián Ferenc és Koszorús Béla, vált. tagok: Koszorús György, Koszorús Károly, Koszorús Győri Jánosné, Koszorús Gábor, Szabadellő János, Koszorús István, Király Bertalan, Zágot János, Majoros Lajos, Beke János, Beke József, Koszorús Győri Mihály, Koszorús Mihály György, Koszorús Fábián György Jánosé, Veér Ferenc, Koszorús István az Istváné, Lónai Mihály, Koszorús István Mihályé, özv. Rátz Györgyné, özv. Papp Mihályné.

Káckó, Szolnok-Doboka m., 1943. dec. 12. Elnök: Balogh Ádám ref. lelkész, alelnök: Hollender Sándor, titkár: Haragózsó Dező, pénztáros: Debrecenti Jenő, ellenőr: Horváth László, vált. tagok: Lengyel János, Haraga Kristóf, Vinczellér Sándor, Ince Sándor és Sipos Sándor.

Sajóudvarhely, Szolnok-Doboka m. 1943. dec. 5. Elnök: Kesz Attila ref. lelkész, alelnök: Neményi Pál, titkár: Angyalossy József, pénztáros ugyanó, vált. tagok: Deshbotes Ernő, Báró Appel Jenő, Fekete Albert, Fekete Pál.

Piskolliget, Bihar megye, 1943. dec. 15. Elnök: Nagy Jenő ref. lelkész, alelnök: Kurucz Károly, titkár: Antal József, pénztáros: Lécz András, ellenőr: Tolvaj Bálint, vált. tagok: Boda Mihály, Kiss József, Kecskés Zsigmond, Madarász Zsigmond, Szalozsán József, Bodnár Zsigmond, vitéz Tolvaj József és Koppányi Gábor.

A közlést még folytatjuk. (—a)

MAGYARORSZÁG ÉS A NAGYVILÁG

VÁLASZ A „VÁLASZ”-RA

A Magyar Távirati Iroda jelenti:

A március 8-i román napilapok „Válassz” cím alatt nyilván felsőbb utasításra, foglalkoztak a Kolozsváron március 3-án és 4-én lezajlott tüntetésekkel. A közleményben foglalkoztak szemben magyar illetékes helyen szükségesnek látják az események hátterét a következőkben megvilágítani:

Február 26-án a brassói magyar konzulátus egyik beosztottja vendéglátást látta az egyik helybeli étterem különteremében konzultációs kartársait és a helybeli magyarság több vezető egyéniségét. A vacsora megkezdése után a vendéglő egy másik helyiségéből a helybeli hatóságokkal intim kapcsolatban álló Olteanu Gavril újságíró vezetésével többtagú csoport rontott be a különterembe és a magyar társaságot súlyosan becsüsmélt szavakkal illetve sébeket kaptak fel és tetlegesen bántalmazták az egyik konzultációs tisztviselőt, egy brassói környéki magyar főállású tisztviselőt és egy római katolikus segédlelkést, akik arcukon, illetve fejükön sérüléseket szenvedtek. Ezt követően a magyar társaság, hogy a további botrányok elcsúsztatva vegye, elhagyta az éttermet, de még e közben is a román ortodoxok állandóan szították, becsmérelték a távozókat és az egyik római katolikus főpapot Olteanu újból mellbevágta. A magyar társaság elleni brutális támadás az étterem vendégei nem zetségre való tekintet nélkül osztatlan felháborodást keltett.

A Brassóban történt incidens hirtelen hamarosan átterjedt Észak-Erdélybe. A magyar kormány azonban e híreket és a sajátban való közlést leltetőlni, nem akarván elcheválni a román kormánytól diplomáciai úton tárgyalást elégetélni.

A közlést tilalom ellenére az egyik kolozsvári napilap március 3-i számában tudósítás jelent meg a brassói incidensről, mértis az illetékes hatóságok a lap példányainak elkobzását rendelték el.

Ennek ellenére az újságban megjelent hír futótűzként terjedt el Kolozsváron és ennek, valamint a délrőlbeli magyarságot a legutóbbi időkben ért sorozatos sérelmeknek, nevezetesen az iskolabezárásoknak és brutális állatlenkiváltásoknak hatása alatt az egyetemi fiatalság — felháborodásának kifejezésére — az esti órákban spontán románellenes tüntetésekké kezdett. A rendőrség nyomban közbelepett, a tüntetést további elajfajlását

megakadályozta, a tüntetők ellen a vizsgálatot és eljárást megindította, mint ahogy a magyar hatóságok semmilyen rendbontást soha nem tűrnek el.

A „Válassz” cím alatt a romániai lapokban megjelent közlemény tendenciózus beállításával illetékes magyar helyen most nem kívánunk polemizálni becsüsmélt, tekintettel éppen a folyamatban levő vizsgálatokra, továbbá, mert érdeklődéssel várjuk a román hatóságok által folyamatba tett vizsgálat eredményeit a brassói magyar konzulátus tisztviselőivel és magyar személyiségekkel szemben elkövetett példátlan ortodoxizmus ügyében.

Réményi-Schneller Lajos
pénzügyminiszter beszéde

Réményi-Schneller Lajos pénzügyminiszter, Baja város országgyűlési képviselője, csütörtökön a délvilági képviselők Baján tartott értekezletén beszédet mondott.

— Súlyos, talán a világtörténelemnek legnagyobb kizárása folyik körülöttünk az európai kultúra, az európai civilizáció átmenéséért — kezdte beszédét a pénzügyminiszter. Azt kérdezhetné valaki, tulajdonképpen mit várakoztat, hogy egymás szemébe nézünk, mit várakoztat, hogy a munka hevében egy pillanatra megálljunk? Azt várom, hogy megériődjünk azokban az erényekben, amelyeket gyakorlati kötelességünk, amelyeken nyugszik a magyar nemzet jövője.

— Ezek az erények: a kötelességteljesítés, a fegyelem, a becsület és a szeretet. A kötelességteljesítés mondom az első erénynek, amelyet gyakorolnunk kell. Maradéktalanul kell megtenniük kötelességünket és minden nap valami olyant is tennünk kell, ami ezen túlmenően is szolgálja a magyar nemzetet és a magyar jövőt. A kötelességteljesítés terén Magyarországon nincs is hiba.

— A második erény, amelyet gyakorolnunk kell: a fegyelem. Fegyelem minden vonalon. Ennek az erénynek a gyakorlása nemcsak azt jelenti, hogy fegyelmelzetten vegezzük el munkánkat, amit reánk bízta. Ez benne van a kötelességteljesítésben. A fegyelem azt jelenti, hogy bármely állandódnak bárhol is álljon, épp úgy kell engedelmessékednie, mint a katonának. Sokan kérdezhették, hogy a parancs teljesítéséért järe jutalom. A nemzet jövője a jutalom.

— A becsületről beszélek talán nagyon magas síkon, a nemzeti becsületről. Ez azonban nem jelenti azt,

hogy ugyanannak a becsületességnek, hűségnek és kitartásnak nem kell meglegnie a kisebb közletnek, vasok, vármegyék életében is. Ugyanakkor a becsületnek meg kell lennie minden egyes ember életében. Híjjék el bármilyen helyzetbe kerül a nemzet, bármilyen súlyos helyzetbe kerül egy-egy, ha becsületet regeztet benne van, ki fog látni a bajból. A nemzet nem nyugodt a lelkiismerete, a becsületet a becsület útjáról, sobaságok fogják megtálatni azt a helyes utat, amelyet követnie kell.

— A negyedik erény a szeretet. Híjjék el ez igen fontos tényező a pénzügyminiszter úgy szokták mondani, mint szivelen embert, aki csak adhat jobba. A pénzügyminiszternek nem az az öröme, ha beszédi az adó a pénzügyminiszter öröme és szeretete ott nyilvánulhat meg, amikor kinjóra a pénz utakra, vasutakra, szociális intézkedésekre, amelyek milliók sok pénzbe kerülnek. Örömmünk számára az, ha ki tud utalni egy-egy komolyabb összeget szociális célokra.

— Azt szokták mondani — hangzott a tatta végül —, hogy optimista vagyok. Az én optimizmusom az, hogy hiszek a magyar nemzet elhivatottságában a jövőjében.

XII. PIUS pápa új püspökkel nevezeti ki

Vatikánvárosból érkezett jelentés szerint az Osservatore Romano, a Vatikán hivatalos lapja közli, hogy XII. Pius pápa vesprémi püspökké Mino-szent József pápai prélatot, címetel apát, zalaezerségi plébánost, szombathelyi püspökké Kovács Sándor pápai prélatot, címetes apát, kiskőröségi fésperessé, keskenfői plébánost, eszanádi püspökké Hamvas Ernő esztergomi protonotárius-kanonok budapesti érseki általános helytartó nevezte ki.

Márteusban összeül a képviselőség

A képviselőház március utolsó hetében — valószínűleg 21-én — összeül a kormány által elkészített szociális és gazdasági természetű javaslatokat letárgyalja. A javaslatok részben már általános tárgykörben adott a kormány a kormánypárttal

Kossuth Lajos halálának 50. évfordulója

Az egész magyar társadalom a legbensőségesebb nemzeti kegyelettel készül arra, hogy a magyar történelem egyik legnagyobb politikai géniuszának, az 1818-as Magyarországot láng

apostolának, Kossuth Lajosnak a ötven éves fordulójára alkalmán március 20-án méltóképpen emlékez meg és rója le halálját a legelső és a utolsó „Kossuth apánk” járáshatárát szelleme előtt.

A nagyvilág

Keleti harcok

Emult hét újabb hatalmas szovjetoffenzíva jegyében tett el a Szovjet Nagy Támadásának súlypontja a déli front déli szakaszán van. A német csapatok egyre nagyobb erővel támadnak Szepetovka és Jampol térsébe, az odessza—lembergi vasútvonal irányában. Ugyancsak nagyarányú szovjet támadások vannak folytatásban Zvenigorodka felől, amelynek célja, hogy a német állásokat átszerezze. A német védelem ezen a térségen megerősödött és a német csapatok a lemberg—odesszai vasútvonalat az a szakaszt, amely az orosz csapatok birtokába került, megátolták az ellenségétől. A bolseviszták ebben megpróbálták rohambevetni Tarnopol városát, de erőteljes rendkívül nagy szervezettel oltották le. Proszkurovól a Szovjet támadások néhány hetényri tért nyertek és többször megküzdelem után a német csapatok menekültek voltak Uman városát ki. A Dnyeper kanyarulatában a szovjet súlypontja továbbra is Krivojól délnyugatra van. Igen nagy az orosz nyomás a Dnyeper és a Kirovopol közötti északra levő terület között.

A középső szakaszon a Szovjet offenzíva négy irányban folytatódik. A nyugati Bobrujszk felé irányuló előretörtéllenyhült. Az oroszok másik támadása Mogilev felé halad, de erős ellenállásba ütközött. A szovjet csapatok rohamoz a szmolnák—orsai út mentén. A negyedik orosz offenzíva Vitebszktől délnyugatra van, a németek egy betörési hely kiszűrésére ellentámadásokat indítottak.

Neveltől a Pejpusz-tóig húzódonon inkább csak helyi jellegű harcok folytak. Német katonai körök Neveltől északnyugatra már a szovjet erők összefonása állítólag meg, amiből arra következtetnek, hogy az ottani harcok rövidesen job arányokba öltenek.

A szovjet hadvezetéség folytatja a támadást Narva városa ellen is, de jéssébb eredményt nem tudott elérni. Nehány nap óta Karéllában és a tengeri arcvonalon is élénkebb a tevékenység. Számolni lehet azonban rövid időn belül a finn arcvonal középső és északi részén is felbomlani a harcok.

A szovjet hadvezetéség a támadások kontinuitás górs útemben változtatja,

de mégis meg lehet állapítani, hogy a nagy ofenzívának két fontos szakasza van: az egyik a tarnopoli szakasz, ahol a német ellenállás is a legnagyobb erőket vetette be, míg a másik szakasz Krivojrog térségében van, ahol az oroszok 170 kilométer szélességen próbálják az áttörést kieroszakolni.

Az olaszországi hadszíntér

Olaszországban csaknem teljes a harcnyugalom. Úgy a nettunoi hidőrállás egyes szakaszain, mint a déli arcvonalon csak kisebb felderítő és rohamcsapatvállalkozásokra került sor. Mindkét részről továbbra is rendkívül heves a hűzserégi tűz. Kedvezőtlen az időjárás is, amely úgy a szárazföldön, mint a léghadműveleteket megnehezíti. Német katonai körök nagyobb angol-szász csapatszallítmányokat figyeltek meg.

A légiháború

Az emult héten négy nagyarányú támadást intéztek az angol-amerikai légierők Németország és a megszállott franciaországi területek ellen. E légitámadások közül különösen a szerdai Berlin ellen intézett légitámadás volt igen nagyarányú. Az angol-amerikai légierők több, mint 300 repülőgépet, legnagyobb részén negymotoros bombázókat vezettek a támadások alkalmával. Szerdán volt az első eset, amikor amerikai repülőgépek jelentek meg a német főváros felett. Az eddig Németország ellen intézett légitámadásokban ugyanis csaknem kizárólag angol gépek és személyzet vettek részt. A szerdai Berlin elleni légitámadás a világháború eddigi legnagyobb légitámadása volt. Óvatos beszéd szerint ennél az egy támadásnál több, mint 1000 negymotoros bombázó semmisült meg és az amerikaiak jóval több, mint 1000 repülőgépet vezettek.

Az angolszász légierők két ízben is súlyos légitámadást intéztek Róma ellen. A hatalmas áldozatok számát ezernél többre becsülik. Csupán egyetlen óvóhelyen, amely titálfalatot kapott több mint 250 halottat számlált össze. Egy szomszédos, szintén bomlott óvóhelyen 150 holttestet találtak.

Távolkeleti harcok

A megerősített japán kötelékek Bougainville szigetén általános támadást intéztek Tokókina mellett a mintegy három hadosztálynyi erejű amerikai és ausztráliai csapatok ellen. Két ellenséges repülőteret rövidesen a japánok birtokába jutott, míg a harmadik repülőterét elkeseredett harcok folytak. Egy másik japán kötelék Tokókina mellett elfoglalt egy 800 méteres magas állást. Innen tovább folytatta előnyomulását és súlyos veszteségeket okozott az ellenségnek.

Amerikai csapatok partra szállítottak Los Negros szigetén. Közvetlenül a partraszállás után a szigeten állomásozó japán egységek heves támadást intéztek az ellenség ellen, de miután súlyos veszteségeket okoztak a partraszállott kötelékeknek, kénytelenek voltak állásaikat átmenetileg feladni. Japánban még tovább fokozták a nők bekapcsolását a hadiparba. A japán kormány elsősorban a női önkéntes szolgálat tagjait használja fel, mint, hogy ez a testület az ország minden részében megalakult. Egyedül Tokókinaban most még hatvanzer leányt helyeztek el a hadiparban, főként a repülőgépgyárakban. A nők munkabárállítását egy évre tervezik.

Harc a tengereken

Német illerkezes helyről kiadott jelentés szerint a januárban és februárban elpusztított angol-amerikai hajókról most közül szám adatok mutatják, hogy milyen rendszeresen folytatja a német tengeralfartó gyűgyvermen és a légierő az ellenséges hajózás elleni küzdelemet. E két hónap alatt összesen 137 angol és amerikai hadi és kereskedelmi hajót súlyosítottak el, ebből 43 rombolót. Német katonai körökben ebből arra következtetnek, hogy a mult év őrsze óta százezrek arányában az ellenséges rombolóflotta szenvedte el a legnagyobb veszteségeket.

Innen-onnan

Roosevelt amerikai elnök egyik nyilatkozatában említést tett az olasz hajóhad felosztásáról. Newyorki jelentés szerint általában úgy vélik, hogy az olasz hajóhadból a Szovjet-Unió 2 korszerű csatahajót, 3 vagy 4 cirkáló, 9—12 rombolót és 6—8 tengeralfartó jót fog kapni. Amerikai jelentés szerint a Badoglio-kormány egyik tagja kijelentette, hogy Radoglio is kormánya lemond, az olasz hajóhadat felosztják és abból a Szovjet-Unió is részesedik.

Nápolyból érkezett jelentés szerint egy délolaszországi vasúti alagútban vasúti szerencsétenség következtében 501 utas életét veszítette, 49-et pedig kórházba szállítottak. Az áldozatok túlnyomó többségét az alagútban összesűrűsödött gáz ölte meg.

A „Magyar Nép”

az erdélyi falu magyarságért, tehát érted is küzd!

*

Küldd be az előfizetési díjat és jelents be új előfizetőt!

1848 MARCIUS 15

96 évvel ezelőtt március esős Idusán új Magyarország született. Ezen a napon olyan nagy esemény történt, hogy bátran elmondhatjuk: ma is annak eredményeiből élünk. És száz történelmi tanulmány, millió emlék ellenére is nyugodtan állíthatjuk, hogy talán még egy pár száz esztendőnek kell eltelnie ahhoz, hogy a nagyon messzire elnyúló történelmi távlatból a késő utóak égszser majd csakugyan és igazán felismerjék ennek a napnak jelentőségét.

Is még mindig ott tartunk, hogy harcolnunk és verekednünk kell azokkal, a szent eszméknek a megvalósításáért, amelyekért 1848-ban a márciusi ifjúság a háromszázi lőfogóra tüzött.

A rendekre és jobbágyságra osztott ország 96 évvel ezelőtt forrt össze először. Ez volt a nagy társadalmi forradalom, amely a nemzetet megbonthatatlan egységbe kövesszta.

Es a 48-as nemzedék mondogta ki az Uniót, amely Erdélyt az anyaországhoz kapcsolta, eltipphetetlen szálakkal. Ez volt az ország területi integritásának újjauszítése.

Petőfi, Vörösmarty, Arany János, Jókai és a többi nagyok lángelkén keresztesz született az egyetemes új magyar nyelv. Azóta él nyelvében a nemzet.

Es a szabadságharc, amely március 15-ét követte, a hosszú osztrák elnyomásból felszabadította az országot és visszavezette az önállóság útjára.

Ma csak ezekben foglaljuk össze a márciusit és az azt követő dicsőséges napok eredményeit, már akkor is elmondhatjuk, hogy a nemzet elniakarása történelmi folyamán soha ilyen messze kiható, ilyen óriási erőfeszítést nem hajtott végre.

Elképeszthetetlen sok szenvedés, véráldozat, lemondás, sőt sokszor megaláztatás szülte március 15-ét.

Hosszú folyamat, évtizedek és évszázadok lassú, folyamvív sodrához hasonló munkája rajzolta ki az utat, amelyen haladni kell és érteite meg a döntő eseményeket. Minden porszeményi kis dolog, minden nagy megrázkódtatás ennek a fejlődési folyamatnak kialakításán munkálkodott, amióta a magyar csak eszméini kezdett. 1848 győzelei honyláttak egészen a távoli századok homályába. A szabadsághős elődei, Bethlen, Bocskay, Thököly Imre, Rákóczi Ferenc voltak, akik nemcsak álmokat a magyar dicsőségről, hanem éltes karddal és éltes élvél, a magyar elhivatottság felismerésével tudtak és mertek küzdeni is.

Es a nagy szabadsághősökön, a magyar katonnerények lelkes hordozóin

kívül a magyar gondolat apostolainak bosszu sora előzte meg 48-as nagyjaink ma már szoborrá vált alakjait.

Mi történt tulajdonképpen március 15-én? Ismerjük a fázis, mámoros hangulatát, amely a Pilvax-kávéházbanli egyetemi ifjúságot elfogta. Szinte magunk előtt látjuk a menetet, amely felvonult a Landerer nyomdához, hogy az osztrák cenzurának fityeg hányva kidnyomtassa a Talpra magyar-t és a 12 pontot. Ferezük Pet'fi és Jókai izgalmát, bennünket is magával ragad a tömeg, amely a Múzeum elő sodródott és eseranyók alatt halgatta egy sovány, lázban égő szemű ifjú szavallását, a lépeso telerjéről, amint, — miként ha egyenként rárná meg minden hallgatójának vállát, miként ha fülebe akarná küllíteni, — dörgi az egész ország lelkiismeretébe: „Talpra magyar, hí a haza”...

Es első felelős magyar miniszterünk megalakulása, a magyar országgyűlés ülésesei, Kossuth, Szemere, Bathányi, Széchenyi, Görgey és a többek belső vívódása, hogy vajjon sikerül-e a nagy próba, — mind mind bennünk remeg ma is. Kicsinyek voltunk akkor is és rokonalanok, mint mindig. Kívül és belül, mindenütt ellenséget látunk, amely összefogott és egymással kapcsolódott a magyarság megsemmisítésére. Ha akkor a nemzet lángelkú vezetői meg hátrálnak, ha akkor a milliók tömegek nem vállalják a kockázatot, hanem kényyelmesen kitérnek a nehéz élet elől, Magyarország régen megszűnt volna Európa térszéképen létezni. De esodlatosképpen mindeki tudja ezt és nem akadt gyáva magyar ember. Az országgyűlés és az ország minden megadott, amit Kossuth Lajos kívánt a nemzet együtt menettel a szent szabadság lobogója alatt. Két évig tartott ez a dicsőségteljes küzdelem és 1848, 1849 megteremtette

az új honfoglalás esodját. Katonák el lehetett bukni és a nemzeti tragédia Világosnál lezáródott. De a nemzet soha bukkott el, mert kardot mert fogni, mert övédelmében minden áldozatkészen harcolt a legreménytelibb helyzetben is. A 48-as ifjúság ragaszkodott magával a nemzetet erre a nagy tetteire, amely az újjászüléteket nemcsak életben tudta tartani és példájával mutatott nekünk arra, hogy csakugyan ért, országunkért, magyarságunkért, eszményeinkért életünket is kockáztathatunk, ha kell.

A történelem tanítása nekünk, nemzedéknek szól elsősorban. A mai sors azt mutatja, hogy ezen a darabodon, a Kárpátok-koszorúta Dunasíkján csak hősi lélekkel, örök elszálgal lehet megmaradnunk. Soha elmondották már, hogy a történelmi országútnja felszúnak, óriási nagy jelszékésre törekvő népek útközéjében. Ez a helyzet évszázadok óta változott. A mai idők veszterhes esége mindennél erősebben figyelmeztetnek erre és mindazokra a feladatokra, amelyek ebből a helyzetből származhatnak. Különösen széri figyelmeztetéseket olvashatunk a 48—49-es harcok tanulságából: a nemzet számára ma, amikor a jószágunk és elszálgalunk a legnagyobb telerpróbát állja. De mi meg 1848-at és a mai feladatokat.

Hiszünk a hősi múltban, bízunk a gyermekben és rendületlen fanatizmus reméljük a szebb jövőt.

Tudjuk, hogy magyarnak nem születni és élni szép, de meghalni szép és érdemes. Es tudjuk, hogy azért volt, hogy a hősök méltó emléként ma is megállhassuk helyünket népek viadalában.

Gazdák Biztosító Szövetkezet

Alapítva: 1899.

Magyarország egyedüli állami érdekeltségű, szinmagyar biztosító szövetkezte.

Kartelen kívül!

A biztosítás minden ágával foglalkozik igen előnyös díj- és feltételek mellett. Vezér, fő- és helyképviselők minden városban és községben.

**Vezérképviselőség: Erdély területén:
Kolozsvár, Horthy-út 6,
Marosvásárhely, Széchenyi-tér 28 sz.**

MAGYAR NÉP HIRADOJA

MEGKEZDŐDÜTT AZOKNAK A
MEZŐGAZDASÁGI MUNKÁSOKNAK
IGÉNYBEVÉTELE, AKIK ÖNKÉNT
NEM SZERZŐDTEK

**EVÁGTA ÚJSZÜLTETTE NYAKÁT
ÖLÉBEN AZ ELVERZETT CSE-
KÉMVÉL MEZTELENÜL A PA-
KIBA FEKÜDT EGY ELMEBETEG
ANYA**

Máramaros megye taracközi járásnak Uglya nevű községében a főkeköl egy meztelenül vetkőző nő testét látták a falun keresztülfolyó patak vizében fekdüni. A nő ölében egy csecsemő véres holttestét szorongatta.

Azonnal értesítették a csendőrséget, mely megállapította, hogy az asszony Dáncs Lászlóné, közmiszt elbeteget asszony, akinek egy hét előtti únygyermeké született.

A szerencsétlen asszony dühöngő hamában olfván elvágta a csecsemő nyakát, azután a kis hullát kitette a póllyából, ő maga is meztelenül vetkőzött, ölébe vette az elverzett gyermeket és befeküdt a patak vizébe.

Az asszonyt beszállították a máramarosi kórház elmeegógyógyászati osztályára.

**OMÁNIABAN MEG MINDIG FENN-
ÁLL A BELFÖLDI LEVÉL.
CENZURA**

A posta igazgatósága figyelmeztette lakosságát, hogy leveleket kizárólag csak a postahivatalok közvetíthetnek. Ennek ellenére tudomásra jutott a bűnszándék, hogy igen sokan a belföldi cenzura megkerülésével utasokat továbbítottak levéltek. Pénteken bukaresti főpályaudvaron razzáliak irtottak és az utasok között sok lyant egyént találtak, akik leveleket ltek. Eljárást indítottak ellenük.

**KOSSUTH LAJOS EMLÉKEZETE
MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADE-
MIÁN ÉS AZ ÁLLAMI NÉPKIS-
LÁKBAN**

Az Országos Kossuth-ünnepségek eretében a Magyar Országos Közgaz. testület április másodikán, virágvasárnapján délelőtt Rónay András gyetemi tanár előklésével a Magyar Tudomány Akadémia nagyterében ünnepi ülést rendez, amelyen ossuth Lajost mint gazdasági politikust, a magyar ipar fejlesztésének egyik legnagyobb harcosát és a lángzó pénzügyminisztert mutatják be. Iornemisia Géza iparügyi miniszter, állay Tibor volt pénzügyminiszter, Pesti Hazai Első Takarékpénztár lnöke és Balla Antal szakiró állítja a özöntség elé Kossuth Lajos alakját. z érdeklődés igen nagy az előadás ront.

Szilyei-Merse Jenő vallás- és köz-

oktatásügyi miniszter a nemzetvédel. mi miniszterrel egyetértésben elrende- lle, hogy a hatáskörébe tartozó va- lamennyi állami népiszkolában a tanít- ások, illetőleg a tanulók március hó 20-án, Kossuth Lajos halálának 50. évfordulóján a tanítás alatt Kossuth Lajos emlékének szenteljenek egy órát. Elrendelte továbbá, hogy va- lamennyi állami közép- és középfokü iskolában az iskola tanári testülete és ifjúsága a március 20-i tanítási nap- pon az utolsó két órában tartson közös Kossuth-emlékünnepélyt. A miniszter hasonló értelmű intézkedésre kérte fel az egyházi főhatóságokat és Kár- páltalja kormányzói biztosát.

**A MAGYAR SORSKÖZÖSSÉGRŐL
TARTOTT KOLOZSVÁRON ÉRTÉ-
KES ELŐADÁST TURÓCZY ZOLTÁN
EVANGÉLIKUS PÜSPÖK**

Turóczy Zoltán, tiszal kerületi evan- gelikus püspök szombaton Kolozsvárra érkezett és este a kolozsvári Evangélikus Nőszövetségnek a refer. Matus teológiai fakultás díszteremében rendezett kulturális estélyen beszé- det mondott. A nemzeti szenvedésről tartott előadásában hangulyszoza, hogy minden ember a szenvedést igazságérzettel és jogérzékkel bántó inzulnusk tartja, mert a szenvedés nem természetes. Szendvés nem létezik akkor, amikor az Isten a világ- gát megteremtette. Csak később az embertől elrontott világ teremtte ki. Azután a dicsőség szenvedéságyáról, az esztétikus vallásos vezeklésről és legtöbb szépséget felmutató szeretet szenvedéséről szözlött.

— Nagy örömök és bánatok idején érezzük mindent, — mondotta a püspök — amikor tudatossá válik, hogy elkerülhetetlenül, megfellebbez- hetetlenül és megmúszhatatlanul egymásért vagyunk teremtve. Azután a magyar nép szolidaritásának a szük- ségségét hangoztatta. Jaj annak a népnek, amelyik akármelyik társad-almi osztályának szenvedésével nem tudja magát azonosítani — mondotta tovább. — Nem csak nem jó magyar, de nem is jó ember az, aki abból a sorsközösségből, amelyekben mind. nyájan együtt élünk, vagy elpusztu- lunk, ki akarja magát szabadítani. Azután a magyar jövőről szözlött és utalt Gandhi jelszavára, — rongyot, rongyot fogok viselni, szalmát, szal- mált fogok enni, s ha kell, az utca kö- vezetén rámtaposok bakancs alatt szözlök sícra melletted, ő én hazám.

Turóczy püspök vasárnap délelőtt 9 óra 50 perckor az evangélikus tem- plomban ígét hirdetett és délután 5 órakor írást magyarázott.

Borsod, Heves, Zala és Vas várme- gyékben már megkezdődött azoknak a mezőgazdasági munkásoknak hon- védelmi munkakötelezettség című való igénybevétele, akik február 15-ig önként nem szerződtek. Az igénybe- vétel alkalmazva a munkások közül többen azzal a kifogással igyekeztek magukat a kirendelés alól kivonni, hogy szerződésük már folyamatban van, s néhány nap múlva az aláírás is megőrtenék. Az igénybevétel végző repülóbizottság ezt a kifogást termé- szetszerűleg nem vehette figyelembe, s az illetőket mezőgazdasági munká- latok kötelező végzésére kirendelte.

Ezenkívül a repülóbizottság azt ta- pusztalta, hogy a mezőgazdasági mun- kásszerződések megkötésére adott határidőre vonatkozó rendelkezést he- lyenként félreértették. E rendelkezés- nek ugyanis azt az értelmet tulajdo- nitották, mintha február 15-e után önként már egy munkás sem szerződ- hetnék, illetőleg a munkaadók február 15-e után szabadon már nem fogadhatnának fel munkásokat.

Íletékes helyről közlik, hogy ad- dig az időpontig, amíg a honvédelmi munkára kirendelést végző hatóság a munkásokat be nem idézte, a mun- kások továbbra is szabadon szerződ- hetnek. Az idézés kézbesítéséről kez- dődőleg azonban az önkéntes szerző- dés lehetőségére a beidézett munkások névze megszűnik. Így például, ha honvédelmi munkakötelezettség cí- mén való igénybevétel céljából az idé- zést március 1-én kézbesítették, a február 29-én költött szerződést a re- pülóbizottság — ha csak a szerződés nem volt színtelen — elfogadta. Eppen így el fogja fogadni az esztület költött szerződéseket is, ha a szerződés alá- írása az idézés kézbesítését megelőzi.

Az önként nem szerződött mező. gazdasági munkások igénybevételét természetsszerűleg a legnagyobb erély- vel folytatják, mert nem engedhető meg, hogy az egész ország hóbortos erőfeszítéseiből bárki is kivonja ma- gát.

Szözlőltvány

európai gyökeres

szözlővessző

egolcsobb árban beszerezhető a 37. éve fennálló SZÜCS szözlőtelepen,

Bihardószeg 2.

Arjegyék ingyen

T. EGYETEMI KÖNYVTÁR
KOLOSZVÁR

Szent György tér

Az állategészségügyi kerületek új beosztása és állategészségügyi felügyelet szervezése

A földművelésügyi igazgatás decentralizálását kívánja szolgálni a földművelésügyi miniszternek az a most megjelent rendelete, amely az állategészségügyi kerületeknek újabb beosztásával az ország területét az eddigi 5 kerület helyett 8 kerületre osztotta fel. Ez a rendelkezés a földművelésügyi igazgatás szakágazatainak működése között fokozott összehangot fog biztosítani, mert az új kerületi beosztás általában megegyezik az ország területének a mezőgazdasági kamarák és a m. kir. gazdasági felügyelői kerületek szerinti beosztásával.

Az egyes kerületekben az állategészségügyi felügyelői teendők továbbra is az oda beosztott kerületi m. kir. állategészségügyi felügyelők látják el. Az állategészségügyi kerületek számának szaporítása és székhelyeik vidéki központokba helyezése hasznosan fogja előmozdítani az állategészségügyi igazgatás felügyeletének eredményességét.

Az állategészségügyi igazgatás szerkezetéből tétele és a legjelentősebb változások határozottabb leközlése céljából a földművelésügyi miniszter egyidejűleg a szakfelügyeletet is megszervezte. Egyes különleges elméleti és gyakorlati képzettséggel bíró szakfelügyelők fogják ezentúl az egyes betegségek elleni védekezés irányítását és a szükséges intézkedések végrehajtását ellenőrizni.

Ilyen szakfelügyeleti megbízatást adott a földművelésügyi miniszter a ragadós száj- és körömfájás, a sertésbetegségek, különösen a fertőző sertésbénulás, a baromfibetegségek, a szaporodást gátló állatbetegségek, a fiatal állatok betegségei és az állatok gümőkórja elleni védekezés hatékonyabbá tételére.

A kiadóhivatal üzeni

Alább felsoroltaknak lecsökkentet mondanék a bejelentett sít előfizetőikről:

K. I. Cserevika. Sz. J. Lásnyó. K. P. Tóti. F. G. Felsövise. M. I. Libánfalva. Cs. D. Száltelek.

ELŐFIZETŐINKHEZ! Azon hátralekös előfizetőink, akik nagyobb összeget tartoznak, az elmúlt, utoljant az azelőtti héten postautalvánnyal és külön lev. lapon felszólították hátralekosaik befizetésére. Amint a lev. lap tartalmából látható, a felszólítás f. év április 1-ig terjedő időre kibetűzte fele a tartozást. Ez azt is jelenti, hogy azok, akik ilyen felszólítást kaptak, a feltüntetett összeget legkésőbb f. év április 1-ig küldjék be, mert ha ez nem történik meg, részükre lapunk további kiadásait április 1. után megaznánthatjuk. Tudjuk, hogy ezen kis számú hátralekosaik nem rossz szándékból, hanem feladókényeségből vagy más okokból nem rendelkeztek hátralekosaik, azonban tovább hitelezést nem nyújthatunk, legyen bármilyen indokolt is esetleges kérdésük, mert a jelenlegi körülmények között nem áll módunkban csak azok részére küldeni lapot, akik az előfizetési díjat pontosan fizetik.

Ettől függetlenül többi előfizetőinket a meggyék ábecé sorrendjében felhozatosan felszólítjuk a kért összegre, a régi számla szerint, küldött postautalvánnyal. Az utalványon feltüntetett összeg f. év december 31-ig terjedő időre azelő előfizetést foglalja magában. Természetes, hogy amíg minden előfizetőt felszólítottuk, több hét telik el, tehát egyszerre nem küldhetjük fel az összes előfizetőinket. A felszólított Bezzeter-Nácsod, Bihar, Csik s.b., megyékkel kezdjük, amíg a végén Udvarhely megyével fejezzük be. Felhívjuk figyelmét mindazoknak, akikhez ilyen postautalvány érkezett, hogy a feltüntetett összeget küldjék be a lehető legrövidebb kiadóhivatalunkhoz, mert az előfizetési sít egy évre olyan időre van megadva, hogy még abban az esetben, ha minden kiutalványunk befizetését, alig tudjuk fedezni a költségek. Lapunkhoz ragaszkodó előfizetőink a részben utókben is hátsógegn eltarthatók mellettünk a meg vagyunk győződve arról, hogy így lesz az jelenleg is és a jövő befizetéséért, valamint új előfizetői befizetésekre lapunk további kiadásait biztosítjuk a jövőre néve is biztosított.

tes reménytel nyugtanak arra, hogy magyagunk érdekében folytatott munkánk minden eszközzel elősegítik.

"Bredikéző előfizető." Köszöljük, ha lapunk előfizetési díja az utóbbi évek a következőképpen alakult: 1940, 1941, 1942 években 6 pengő, 1943-ban 8 pengő, míg 1944 évben 10 pengő évenként.

A következő befizetői pószeket nyugtuk: L. K. E-6 Kisboda 8,20, T. S. I. I. médi 6,20, P. I. Teremiáfalva 14,20, B. S. Rigmány 14,20, M. D. Poka 8,20, F. Klasech 20,20, V. B. Bádok 10, 6, P. L-né Csillaghegy 10, ösv. H. B-né D. mararossziget 10, A. M. Csikdánfalva, Ifj. G. F-né Csikszentimre 13, D. M. Al. csernátó 5, O. M. Szászlekenye 15,10, A. Bezzeter 10, H. L. Tartók 8,20, K. I. Patnáhá 8,20, H. I. Nagyhánya 8,20, G. Szamoskrassó 8,20, Gy. J. Kiskolcs 8,20, F. Zs-né Nagykaroly 10,20, D. E. Gencs 8,20, L. S. Csengerbagos 8,20, N. E. Szentábrahám 10, J. A. Nyikómalva 14,20, I. D. Kiskede 8,20, Ifj. K. I. Homoródszentmárton 8, Ifj. M. Gy. K. kede 8,20; Bősödőfaluból: S. M. I. 15, F. 18 és S. P. S. Ifj. I. A. Berend 8,20, K. Ódalt Dónad 8,20; Süköröl: B. M. S. B. J. S. B. A. A. Ca. J. 7,50, I. D. S. J. 14, K. E. S. K. G. S. K. M. S. v. K. A. K. A. S. K. D. S. K. J. S. L. K. L. 7, M. S. S. Ifj. S. D. S. S. D. S. J. J. L. S. S. S. S. S. 8, Sz. F. S. Ifj. Sz. J. S. 8, F. S. V. F. Körögyáros 20, I. L. Csomóforás 8,40, Cs. S. Gyergyófalva 20, K. G-né Kovács 10, ösv. S. T-né Kóli 10, K. I. Zalanpatlak 10, F. I. és M. P. Poba 15, N. J. Bereuszte 8,20, H. D. Drédrásnépálak 8,20, P. B. S. Ersemlyén 8, B. L. Vármező 8,20, Ty. L. M. Tóth 8,20, E. F. Zilah 10 pengő.

FIGYELMEZTETÉS!

Kérjük olvasóinkat, hogy mindig nemű előfizetési újberbe a "Magyar Népsz" kiadóhivatalához, Kolozsvár, Brassai-utca 7. forduljanak. Kérte tehát azokat az olvasókat is, akik Emke felhívásai alapján kapcsolódott be előfizetőink láborába, előfizetéseiket szintén közvetlenül kiadóhivatalunkhoz forduljanak.

Aprohídetések

Minden 20 sz 12 fillér, vastagabb betűvel 21 fillér. A legújabb hírdetés 1 pengő, Aludatkeresők részére 20 sz 1 pengő 20 fillér. Előfizetőink: minden 20 fillér, vastagabb betűvel 20 fillér. Az apróhirdetési díj előre fizetendő.

HARMATI DÁNIEL forgalmazás útján letti koronájára eladó. A vendi számlákhoz felmentkezés nélkül. (Könyvek: Bathány-utca 30, Bihar m.)

Házartási alkalmazottat — aki beépíthető a házba — azonnalra keres: Sz. Lajos, Szilagyilompárt.

A szerkesztéssel felelő DÁVID IVÁN. Felelős kiadó: TOTÉ KÁLMÁN.